

دومین شماره نشریه سراسری
سataran منتشر شد

وبینار آشنایی با معافیت‌ها، تشویق‌ها
و جرائم مالیاتی

با پیگیری‌های سندیکادر دستور کار مجلس قرار گرفت؛ پرونده سازمان هدفمندی به قوه قضاییه ارسال می‌شود

آنها گذاشته است، مطالباتی که با عدم اجرای قانون روزبه روز سنگین‌تر و بیشتر می‌شود. پیاده‌سازی قانون هدفمندی یارانه‌ها و استفاده از منابع مالی حاصل از فروش برق برای پرداخت یارانه نقدی و عدم بازپرداخت این مبلغ به وزارت نیرو، به ابعاد بحران مالی در این صنعت به شدت دامن زده است. این در حالی است که در این مدت دولت در اجرایی کردن قانون حمایت از صنعت برق هم توفیق چندانی نداشته است. بر اساس این قانون، سازمان هدفمندی یارانه‌ها مکلف به بازگرداندن تمامی وجوه دریافتی از فروش برق حداکثر ظرف مدت دو هفته به شرکت‌های ذی‌ربط بوده است، اما متأسفانه عدم تعهد به این قانون به انباشت مطالبات پنج هزار میلیارد تومانی وزارت نیرو از این سازمان منجر شده و بحران کسری بودجه

کمیسیون انرژی در جلسه اخیر خود، درخواست ۲۷ نفر از نمایندگان برای اعمال ماده ۲۳۴ آیین نامه داخلی مجلس بر عملکرد سازمان برنامه و بودجه و سازمان هدفمندی یارانه‌ها را بررسی کرد.

صنعت برق به عنوان زیرساختی‌ترین صنعت برق کشور از آغاز طرح هدفمندی یارانه‌ها با مشکلاتی دست و پنجه نرم می‌کند که بیشتر آنها ریشه قانونی دارد. در واقع قانون‌های موجود به جای کمک به رشد صنعت برق و به تبع آن توسعه صنایع کشور، در مسیر کسب و کار فعالان صنعت برق مانع ایجاد کرده و مطالبات انباشته‌ای بر دوش

- چگونه می‌توان از قانون فکتورینگ برای تامین مالی پروژه‌ها استفاده کرد؟ ۳
- ساخت دستگاه آنالایزر اکسیژن نیروگاهی توسط متخصصان داخلی ۴
- صادرات برق تجدیدپذیر نیازمند همراهی دولت در بازاریابی ۴
- توافق تهران و بغداد برای برگزاری اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های دو کشور ۵
- رشد ۴۵ درصدی صدور جواز تاسیس صنعتی ۶
- حکم مهم ارزی در بانک مرکزی / مدیر اداره صادرات بانک مرکزی تغییر کرد ۶
- تکلیف کالاهای غیراساسی مانده در گمرک چیست؟ ۷
- ترخیص ۳,۸ میلیون تن کالای اساسی و مواد اولیه تولید ۸
- اولویت اتاق‌های بازرگانی در دوره کرونا چیست؟ ۸

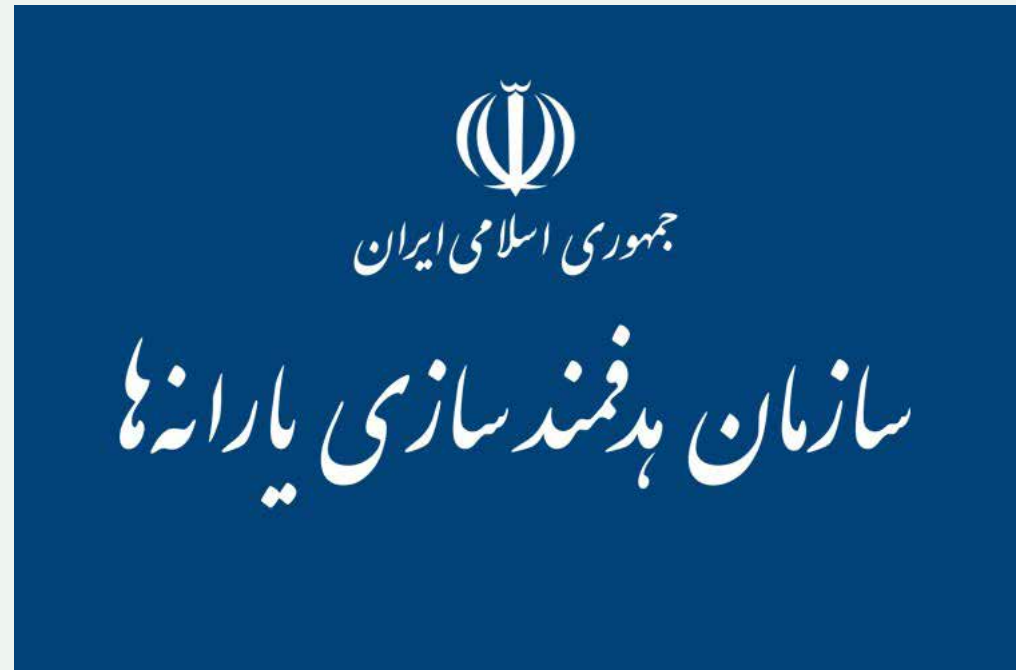
برنامه و بودجه و سازمان هدفمندی یارانه‌ها، پرونده جهت رسیدگی به قوه قضاییه و سایر مراجع ذیل صلاح ارسال خواهد شد و باید خارج نوبت و بدون تشریفات دادرسی رسیدگی شود.

امید است با پیگیری‌های انجام شده از طرف سندیکا و کمیسیون انرژی مجلس، گره‌ای از مشکلات صنعت برق گشوده شود تا فعالان این عرصه بتوانند در شرایط سخت و پیچیده اقتصادی امروز که تحریم‌ها، نوسانات ارز و شیوع ویروس کرونا بر شدت آن دامن زده است، به فعالیت خود ادامه داده و از بروز تبعات اقتصادی و اجتماعی منفی جلوگیری کنند.

شایان ذکر است طبق ماده ۲۳۴ آیین‌نامه داخلی مجلس، هرگاه حداقل ده نفر از نمایندگان و یا هرکدام از کمیسیون‌ها، عدم رعایت شئونات و نقض یا استتکاف از اجرای قانون یا اجرای ناقص قانون توسط رئیس‌جمهور، هر یک از وزرا و یا مسئولین دستگاه‌های زیرمجموعه آنان را اعلام کنند، موضوع بلافاصله از طریق هیأت رئیسه جهت رسیدگی به کمیسیون ذی‌ربط ارجاع می‌شود. کمیسیون حداکثر ظرف مدت ده روز موضوع را رسیدگی و در صورت وارد بودن با اظهار نظر صریح، گزارش خود را از طریق هیأت رئیسه به مجلس ارائه می‌دهد. چنانچه نظر مجلس بر تأیید گزارش باشد، موضوع جهت رسیدگی به قوه قضاییه و سایر مراجع ذی‌صلاح ارسال می‌شود تا خارج از نوبت و بدون تشریفات دادرسی رسیدگی کنند.

«صنعت برق کشور برای تأمین هزینه‌های تولید، انتقال و توزیع نیروی برق، منابع عمومی در اختیار ندارد و متکی به منابع حاصل از فروش برق است. مجلس شورای اسلامی با اشراف به این موضوع و اهمیت حیاتی تأمین برق کشور برای برگشت کامل درآمدهای حاصل از فروش برق در بند «۱» ذیل تبصره ۱۴۳» قانون بودجه ۱۳۹۶ تکلیف کرده است. «تمامی وجوه دریافتی از فروش آب و برق جهت حمایت از صنعت آب و برق حداکثر ظرف مدت دو هفته به شرکت‌های ذیربط برگشت داده می‌شود» حسب اطلاع به دلیل عدم انجام تکلیف قانونی توسط سازمان هدفمندی یارانه‌ها، حدود ۵۰۰۰ میلیارد تومان از منابع صنعت برق تاکنون پرداخت نشده است.

بعد از این اقدام، کمیسیون انرژی در جلسه اخیر خود، درخواست ۲۷ نفر از نمایندگان برای اعمال ماده ۲۳۴ آیین‌نامه داخلی مجلس بر عملکرد سازمان برنامه و بودجه و سازمان هدفمندی یارانه‌ها را بررسی کرد. در این جلسه موسوی لارگانی به عنوان نماینده درخواست‌کنندگان اعمال این ماده بر عملکرد سازمان برنامه و بودجه و سپس از رای‌گیری نمایندگان حاضر در این جلسه در خصوص استتکاف دو سازمان مذکور از بند (۱) ذیل جدول تبصره (۱۴) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور نظر مثبت داشتند. بر این اساس در صورت موافقت سایر نمایندگان مجلس در صحن علنی با اعمال ماده ۲۳۴ آیین‌نامه داخلی مجلس بر عملکرد سازمان

چالش‌های پایداری شبکه برق، محورهای مهم جلسات بین سندیکا و مجلس بوده است.

بعد از پیگیری‌های سندیکا و با در اولویت قرار دادن بررسی موضوع مطالبات، کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی نیز این موضوع را در دستور کار قرار داد. در همین راستا رئیس این کمیسیون چندی پیش طی نامه‌ای به محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، درباره وضعیت صنعت برق به دلیل عدم اجرای قانون بودجه هشدار داد. در این نامه قید شده بود که

در صنعت برق را گسترده‌تر کرده است. در همین راستا سندیکای صنعت برق ایران به نمایندگی از بخش خصوصی این صنعت و با توجه به تأثیر عمیق مطالبات پرداخت نشده وزارت نیرو بر جریان مالی شرکت‌های عضو خود، جلسات مشترک و مستمری با کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی برگزار و معضلات این صنعت به ویژه در حوزه تأمین منابع مالی را تشریح کرد. گفتنی است که چرخه معیوب اقتصاد برق، نظام حقوقی و قراردادی یکجانبه و ناکارآمد، مشکلات زنجیره تأمین، صادرات و

چگونه می توان از قانون فکتورینگ برای تامین مالی پروژه‌ها استفاده کرد؟

در نشست تخصصی کمیسیون انرژی درباره شیوه تامین مالی پروژه‌ها به صورت فکتورینگ گفت‌وگو شد. همچنین در این نشست گزارشی درباره پروژه‌های حوزه انرژی و نحوه تامین مالی سبز جهت پروژه‌های بهینه‌سازی انرژی ارائه شد.

نشست تخصصی کمیسیون انرژی اتاق ایران برگزار شد. در ابتدای این نشست حمیدرضا صالحی، رئیس کمیسیون درباره اخبار روز حوزه انرژی گفت و بعد از آن وارد دستور جلسه شد. همچنین در این نشست دو گزارش تخصصی با موضوع «معرفی شیوه‌نامه تامین مالی فکتورینگ» و «مدل بازار محور تامین مالی سبز جهت پروژه‌های بهینه‌سازی انرژی» ارائه شد.

در ابتدای نشست محسن اسدیگی، رئیس گروه نفت و گاز معاونت امور انرژی مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری درباره تامین مالی فکتورینگ و آیین‌نامه اجرایی آن گفت: این شیوه تامین مالی از زاویه جدید است. به این صورت که قبلاً بنگاه‌های اقتصادی نیروی انسانی ماهر، تجربه، و توان اجرای پروژه‌ها را داشتند ولی

به دلیل منابع مالی محدود نمی‌توانستند خیلی کار کنند. از طرفی تامین مالی نیازمند ارائه وثیقه‌هایی چون اقلام، ملک تجهیزات، انبار و غیره بود. لذا بنگاه‌ها یا توان ارائه این وثیقه‌ها را نداشتند و از طرف دیگر در رقابت با بنگاه‌های مشابه خارجی نمی‌توانستند در سطوح بالاتر کار کنند.

اسدیگی افزود: با توجه به این مسائل قانون‌گذار در خردادماه ۱۳۹۸ قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی» تصویب کرده است؛ قرار بود آیین‌نامه اجرایی این قانون شش ماه بعد تدوین شود که بعد از ۱۶ ماه تدوین و تصویب شد. حالا با این ابزار بنگاه مالی می‌تواند منابع مالی جذب کند.

اسدیگی در ادامه از پیچیدگی‌های آیین‌نامه این قانون گفت و اینکه طبق قانون وزارت اقتصاد و دارایی و سازمان برنامه‌بودجه متولی تدوین آیین‌نامه بودند. این آیین‌نامه ظرفیت خوبی دارد که می‌توان با قراردادهایی از ابزار مالی دیگر در پروژه‌ها استفاده کرد.

علی شمس اردکانی از اهمیت موضوع برای پروژه‌های زیربنایی گفت و اینکه در قرارداد انرژی خورشیدی یا قراردادهایی در حوزه نفت یا برق می‌توان از این شیوه استفاده کرد.

در ادامه این گزارش اسدیگی گفت: قراردادهای بسته به ویژگی طرح‌ها ارزش متفاوتی خواهند داشت و حوزه انرژی محل جذابی برای جذب منابع است. البته در این مسیر خود محصول نهایی پروژه مثل نفت یا برق هم می‌تواند وثیقه جذب منابع باشد.

او با اشاره به اینکه تامین مالی برای همه بنگاه‌های اقتصادی یک موضوع اساسی است، افزود: در بنگاه‌ها و پروژه‌ها برای تامین مالی می‌توان با قانون جدید از فرصت حضور نهادهای مالی استفاده کرد.

قبلاً قراردادهای دوطرفه کارفرما و پیمانکار بود ولی الان طرف سوم می‌تواند وارد قراردادها شود و به این صورت تنظیم می‌شود که نهاد مالی می‌تواند از طرف پیمانکار به قرارداد دونفره وارد شود و قرارداد سه‌جانبه شود. البته کارفرما هم نمی‌تواند مانع حضور طرف سوم در قرارداد شود.

او درباره ریسک پروژه‌ها گفت: با حضور نهاد مالی که فکتورینگ آن را حل می‌کند، این ریسک‌ها کمتر شده است. در واقع این نهاد مالی است که وثیقه می‌دهد ولی در عوض کارفرما هم به نهاد مالی پول می‌دهد نه به پیمانکار. طبق قانون فکتورینگ کارفرما مکلف است مسیر پرداخت مطالبات را تغییر دهد. از زمانی که اطلاعیه شماره ۲ منتشر می‌شود خودبه‌خود کارفرما باید حضور شخص ثالث را در قرارداد بپذیرد.

شمس اردکانی به حق واگذاری اشاره کرد که باید در قرارداد مورد توجه باشد تا بتوان فرد سوم به‌عنوان نهاد مالی را به قرارداد اضافه کرد.

بعد از آن اسدیگی به آمار کشورهای متعدد اشاره کرد که از فکتورینگ مالی استفاده کرده‌اند؛ مثلاً در کشور ترکیه این عدد ۳۵ میلیارد یورو است، در کشورهای اروپایی ۱۸۰۰ میلیارد یورو است و این عدد در روسیه ۲۵ میلیارد یورو است.

او ادامه داد: در آیین‌نامه اجرایی مصوب هیات وزیران قرار است دو سامانه آماده شود که در آن قراردادهای ثبت شود و این سامانه‌ها به شفافیت کمک می‌کند. البته در دنیا نهادهای تخصصی فکتورینگ وجود دارد و ما هم می‌توانیم چنین نهادهایی را آماده کنیم. از طرفی باید متن قرارداد فکتورینگ در اختیار افراد قرار گیرد.

در ادامه، آرش نجفی، نایب‌رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران درباره درصد سود فکتورینگ، سلب بودن

یا غیرقابل سلب بود آن پرسید و پاسخ اسدیگی این بوده که سود شناور است و قرارداد بسته‌شده بین پیمانکار و کارفرما امضا می‌شود. البته ممکن است کارفرما با حضور نهاد مالی به قرارداد موافقت نکند. شاید به این دلیل که با حضور نهاد مالی او نمی‌تواند از اجرای تعهد خود سر باز زند و این مسئله بار حقوقی دارد ولی در مقابل پیمانکار می‌تواند فوت زمان هم در ادای دین داشته باشد. البته قرار است تیپ قرارداد فکتورینگ را وزارت اقتصاد و دارایی و سازمان برنامه‌بودجه تهیه کند که در نهایت می‌توان روی آن نظر داد.

در بخش دیگری از نشست، صالحی تأکید کرد: باید اتاق ایران پیشنهاد و نظر خود را در مسیر فراهم کردن زیرساخت‌ها تهیه کند و در اختیار نهاد سیاست‌گذار قرار دهد. البته باید بین قراردادهایی که EPC هستند با قراردادهایی که EPCF هستند تفاوت قائل شد؛ نحوه تامین مالی این پروژه‌ها متفاوت است و ممکن است در تامین مالی به روش فکتورینگ هم متفاوت شود.

بهینه‌سازی انرژی چگونه ممکن است؟

موضوع دوم گزارش «مدل بازارمحور و تامین مالی سبز جهت پروژه‌های بهینه‌سازی انرژی» بود؛ سید مهدی حسنی، کارشناس ارشد امور انرژی سازمان برنامه‌بودجه در ابتدا گزارشی از رشد حوزه انرژی و ادامه آن رشد در حوزه نفت و گاز ارائه داد.

او با طرح این پرسش که رشد این حوزه در بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۷ بالا بوده ولی اینکه آیا این رشد پایدار خواهد بود یا خیر گفت که این موضوعی است که باید بررسی شود. اما آنچه مهم است اینکه ما نمی‌توانیم مثل سالیان قبل در حوزه انرژی الگوی مصرف داشته باشیم و یا آن الگو را ادامه دهیم؛ باید این شیوه‌ها تغییر کند.

به ازای هر کیلووات ساعت برق و برای انرژی‌های خورشیدی ۶۳۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت برق است که این رقم با دلار ۸ هزار تومانی متناسب بود، اما با قیمت فعلی دلار، توجیه اقتصادی ندارد. وی با بیان اینکه تا پایان برنامه پنجم توسعه باید ۵ هزار مگاوات نیروگاه تجدید پذیر در کشور نصب می‌شد گفت: در حال حاضر فقط ۸۵۰ مگاوات نیروگاه تجدید پذیر در کشور نصب شده است که ۹۰ درصد آن بادی و خورشیدی و مابقی از دیگر انواع انرژی خورشیدی است.

مدیرعامل شرکت انرژی‌های تجدید پذیر مینا با اشاره به اینکه صادرات انرژی‌های تجدید پذیر می‌تواند به توسعه این نوع انرژی و رفع مشکلات فعلی این صنعت بسیار کمک کند ادامه داد: طبق پیگیری‌های انجام شده به دستور وزیر نیرو، مصوبه‌ای برای صادرات انرژی‌های تجدید پذیر اعلام شده که هنوز دستورالعمل اجرایی آن اعلام نشده است.

ادیب فر با اشاره به اینکه طبق این مصوبه بخش خصوصی پس از بازاریابی می‌تواند برق تولیدی خود را به کشورهای مقصد صادر کرده و هزینه انتقال را به وزارت نیرو پرداخت کند گفت: این درحالی است که ما به وزارت نیرو پیشنهاد دادیم برای تحقق این موضوع، راهکار مناسب، عقد قرارداد صادرات برق در حجم بالا از سوی دولت با کشورهای مقصد است که بخشی از آن حجم به انرژی‌های تجدید پذیر اختصاص یابد.

وی با بیان اینکه، این روش به معنای کمک وزارت نیرو در بازاریابی برای بخش خصوصی است افزود: ما برای عملیاتی شدن موضوع صادرات برق تجدید پذیر کارگروهی را تاسیس و اهداف خود را در آن پیگیری خواهیم کرد.

صادرات برق تجدیدپذیر نیازمند همراهی دولت در بازاریابی

مدیرعامل شرکت انرژی‌های تجدید پذیر مینا گفت: صادرات برق از انرژی‌های تجدید پذیر نیازمند همراهی دولت برای بازاریابی در کشورهای مقصد است.

صادرات برق تجدیدپذیر نیازمند همراهی دولت در بازاریابی‌آقای اکبر ادیب فر در گفتگوی تلفنی با خبرنگار گروه اقتصادی خبرگزاری صداوسیما با اشاره به اینکه قیمت خرید تضمینی نسبت به هزینه‌های تولید سازگاری ندارد افزود: قیمت خرید تضمینی برای انرژی‌های بادی، ۵۴۶ تومان

دود خروجی مقداری انرژی حرارتی را با خود خارج می‌کند و ضمناً اکسیژن داغ در ترکیب با نیتروژن، گازهای ناکس ایجاد می‌کند که جزو آلاینده‌های محیط زیست است. در صورت کم بودن اکسیژن در کوره نیز به جای دی‌اکسید کربن، منوکسید کربن زیادی تولید می‌شود که موجب کاهش راندمان و افزایش آلاینده‌گی می‌شود.

وی با اشاره به اینکه این دستگاه در واحدهای نیروگاه سهند مورد بهره‌برداری قرار گرفته است، ادامه داد: دستگاه آنالایزر اکسیژن اولیه موجود در نیروگاه سهند خارج از سرویس و غیر قابل تعمیر بود. بدین منظور با توجه به اهمیت وجود و کارکرد صحیح این سیستم، شرکت تولید نیروی برق سهند سال گذشته اقدام به خرید، نصب و آزمون نمونه صنعتی دستگاه آنالایزر پایش مداوم اکسیژن در دود مبتنی بر سنسور زیرکونیوم اکسید در بویلرهای نیروگاه بخاری سهند نمود.

مدیرکل دفتر فنی تولید شرکت برق حرارتی یکی از مهمترین ویژگی‌های آنالایزر تولیدی را قابلیت اتصال هشت پراب به یک ترنس‌میتور برشمرد و افزود: این مهم در حالی است که هر ماژول نمایشگر دستگاه آنالایزر اکسیژن قبلی موجود در نیروگاه سهند، تنها قابلیت اتصال به یک پراب را دارد؛ از طرفی دیگر قیمت تمام شده نمونه ساخت داخل با وجود هزینه‌های تحقیق و توسعه، کمتر از نصف قیمت نمونه خارجی نصب شده در نیروگاه است. وی در پایان تأکید کرد: در سال جهش تولید با بهره‌برداری موفق از این پروژه، ضمن جلوگیری از خروج ارز از کشور برای خرید آنالایزرهای اکسیژن مورد نیاز صنایع کشور، گام مهم دیگری در راستای کاهش وابستگی صنایع داخلی به خارج از کشور برداشته شد.

ساخت دستگاه آنالایزر اکسیژن نیروگاهی توسط متخصصان داخلی

دستگاه آنالایزر اکسیژن مورد نیاز نیروگاه‌ها که ساخت آن تا پیش از این در انحصار شرکت‌های خارجی بود و هزینه بالایی بابت خرید نمونه خارجی این محصول صرف می‌شد، برای نخستین بار در کشور به دست متخصصان داخلی طراحی و ساخته شد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دولت به نقل از پایگاه اطلاع رسانی وزارت نیرو (پاون)، "اسماعیل نمازی"، مدیرکل دفتر فنی تولید شرکت برق حرارتی با اعلام این خبر افزود: در فرآیند احتراق درون کوره نیروگاه‌های حرارتی به سوخت و هوا نیاز است و برای احتراق بهینه، میزان ترکیب سوخت و هوا اهمیت زیادی در کاهش اتلاف انرژی و افزایش راندمان تولید انرژی دارد.

وی ادامه داد: اکسیژن موجود در دود خروجی یکی از پارامترهایی است که در سنجش کیفیت و بهینه‌سازی فرآیند احتراق نقش مهمی را ایفا می‌کند. با توجه به اینکه در فرآیند احتراق تمامی اکسیژن موجود در هوا با سوخت ترکیب نمی‌شود، لذا مقداری اکسیژن اضافی جهت احتراق کامل مورد نیاز است. مدیرکل دفتر فنی تولید شرکت برق حرارتی افزود: میزان این هوای اضافی را دستگاه آنالایزر اکسیژن مشخص کرده و به سیستم کنترل ارسال می‌کند و سیستم کنترل نیز بر مبنای آن میزان هوا را تغییر می‌دهد. نمازی با تأکید بر اینکه نبود دستگاه آنالایزر اکسیژن در کوره موجب عدم کنترل اتوماتیک اکسیژن اضافی می‌شود، گفت: در صورت زیاد بودن اکسیژن در

معاون تحقیقات و منابع انسانی در گفت و گو با پاون تشریح کرد:

سیاست‌ها و برنامه‌های وزارت نیرو در مورد تعارض منافع

تعارض منافع یا به تعبیر وزیر نیرو "ناسازگاری علاقه‌ها" زمانی مطرح می‌شود که منافع و علاقه‌های فرد به عنوان شخص حقیقی با علاقه‌های سازمان که فرد در آن جایگاه حقوقی دارد، ناسازگار باشد و اگر بخواهیم اهداف سازمانی محقق شود، باید این شرایط و موقعیت‌ها به نفع سازمان و منافع شهروندان مدیریت شود.

به گزارش پایگاه خبری ساتکاب به نقل از پاون، معاون تحقیقات و منابع انسانی در گفت و گو با پاون تشریح کرد؛ صنعت آب و برق به واسطه گستردگی خدمات و ارتباط با عموم مردم و مشاغل و حضور صدها مشاور و تولیدکننده و پیمانکار و نیز اثرگذاری قابل توجهی که خدمات زیربنایی این بخش بر وضعیت اقتصادی و ارزش اراضی و دارایی‌های افراد می‌گذارد، در ذات خود مملو از چنین موقعیت‌هایی است که اگر به درستی مدیریت نشوند، زمینه بروز و ظهور فساد و در نتیجه از دست رفتن سرمایه اجتماعی صنعت آب و برق را فراهم خواهند ساخت. با توجه به اهمیت این موضوع، گفت‌وگویی را با محمد صالح اولیا، معاونت تحقیقات و منابع انسانی وزارت نیرو انجام داده‌ایم که در ادامه می‌خوانید:

سؤال: طی هفته گذشته وزیر نیرو بخشنامه‌ای در مورد تعارض منافع ابلاغ کرده‌اند. از نظر شما اهمیت این بخشنامه در چیست؟

اجازه بدهید ابتدا سابقه‌ای از موضوع در نظام اداری کشور را توضیح دهم. مهم‌ترین قانونی که ما در این زمینه داریم قانون منع مداخله کارکنان دولت است

که در آن محدودیت‌هایی برای ورود کارکنان دولت به قراردادهای و معاملات ایجاد کرده است و سابقه آن به سال ۱۳۳۷ بر می‌گردد. قوانین مرتبط دیگری هم داریم مانند ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل و قانون ارتقا سلامت اداری و مقابله با فساد.

در قانون تجارت هم محدودیت‌هایی برای معاملات مدیرعامل و اعضای هیات مدیره شرکت‌ها در نظر گرفته است. اما موضوع تعارض منافع محدوده بسیار وسیع‌تری نسبت به این قوانین که بیشتر جنبه کیفری دارد را در بر می‌گیرد. تعارض منافع شامل هر نوع شرایطی می‌شود که در آن تصمیمات تحت تأثیر منافع مادی یا غیر مادی افراد قرار گیرد و چه بسا از نظر قانونی هم صراحتاً مشکلی نداشته باشد. فرض کنید شما مدیر عامل شرکتی هستید و مناقصه‌ای برگزار کرده‌اید و یکی از بستگان شما در مناقصه شرکت کرده است.

جدا از اینکه خدای ناکرده تباری پشت پرده‌ای در این زمینه باشد همین که مدیرعامل در این تصمیم‌گیری ممکن است خواسته یا ناخواسته تحت تأثیر روابط یا منافع فردی یا خانوادگی قرار گیرد حتی اگر فرد سالمی باشد یک موقعیت تعارض منافع است و باید از آن احتراز شود. یعنی این فرد نباید در این تصمیم‌گیری دخالت داشته باشد. نکته مهم این است که حتی اگر فرض کنیم فرایند مناقصه با سلامت هم انجام شود وجود تعارض منافع باعث می‌شود یک عدم اعتماد نسبت به آن ایجاد شود و به همین صورت هست که اعتماد عمومی هم به تدریج خدشه‌دار می‌شود.

از این گونه موارد در سازمان‌ها زیاد داریم و متأسفانه قبح آن هم ریخته است و چه بسا بعضی افراد تلاش می‌کنند عمداً در مسئولیت‌هایی قرار گیرند که بتوانند از موقعیت‌های تعارض منافع استفاده کنند!

در حال حاضر خوشبختانه دولت لایحه‌ای را در این زمینه به مجلس تقدیم کرده است و خود مجلس هم دنبال موضوع هست ولی وزیر نیرو با توجه به اهمیتی که برای این موضوع قائلند آنرا بطور جدی پیگیری کردند و پس از مطالعات و بررسی‌های مختلف که از نظر سوابق موضوع، جامعیت و همچنین انطباق با شرایط اجرایی انجام شد، در نهایت بخشنامه اخیر در تاریخ ۱۸ آبان ابلاغ شد که در آن مصادیق تعارض منافع و نحوه پیگیری از آن تبیین شده است.

سؤال: مفاد اصلی این بخشنامه چیست؟

در این بخشنامه ضمن توضیح مصادیق تعارض منافع تلاش شده است هم از بروز این شرایط جلوگیری شود و هم شفافیت لازم برای آن ایجاد گردد که البته خود شفافیت هم عاملی برای پیگیری محسوب می‌شود. همچنین پیش بینی شده که در صورت عدم رعایت این موارد، قراردادهای فسخ شود و یا حتی پیگیری قضایی شود.

در مورد شفافیت هم پیش بینی شده است که تمامی اطلاعات مربوط به معاملات متوسط به بالا در سامانه‌های مربوطه ثبت و به نحو مقتضی در دسترس عموم قرار گیرد. موضوع دیگر جذب نیروی انسانی و همچنین انتصاب مدیران است که متأسفانه مصادیق زیادی به لحاظ تعارض منافع در آن وجود دارد. در این مورد هم ضمن تأکید بر رعایت تعارض منافع، الزام ایجاد شده است که اطلاعات مربوط به جذب کارکنان و سایر افرادی که به روش‌های مختلف با سازمان همکاری می‌کنند در سامانه‌های مربوطه ثبت شود به نحوی که قابل رویت و پیگیری باشد. همچنین پیش بینی شده است که فرایند احراز صلاحیت و تهیه لیست‌های کوتاه برای پیمانکاران، مشاوران، و تأمین کنندگان

نشست وزیر نیرو با فعالان اقتصادی بازار عراق

توافق تهران و بغداد برای برگزاری اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های دو کشور به میزبانی ایران

وزیر نیرو و رییس ایرانی کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و عراق از توافق دو طرف برای برگزاری اجلاس آنی این کمیسیون، به میزبانی تهران خبر داد.

به گزارش پایگاه خبری ساتکاب، رضا اردکانیان، وزیر نیرو، عصر چهارشنبه در دیدار با فعالان اقتصادی ایرانی حاضر در بازار عراق اظهار داشت: اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و عراق را جدی تلقی خواهیم کرد و این بار، نوبت تهران برای میزبانی است. بر سر چند تاریخ برای برگزاری این اجلاس با طرف عراقی توافق شده که برنامه ریزی و اجلاس برگزار می‌شود.

پایان مهرماه امسال سه هزار و ۶۶۵ فقره پروانه صادر شد که از نظر تعدادی افزایش ۳.۱ درصدی نسبت به مدت مشابه پارسال داشته است.

رشد صدور پروانه‌های صنفی

برپایه این گزارش، در هفت ماهه امسال نزدیک به ۳۳۸ هزار فقره پروانه صنفی صادر شد که نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش حدود ۵۴ درصدی داشته است.

تعداد پروانه‌های صنفی صادر شده در مدت مشابه سال گذشته ۲۱۹ هزار و ۴۴۵ فقره بود.

همچنین تا پایان مهرماه ۲۲ هزار و ۴۵ فقره جواز تاسیس صنفی با پیش‌بینی سرمایه‌گذاری دو میلیون و ۷۲۱ هزار میلیارد ریال و پیش‌بینی اشتغال ۴۸۴ هزار و ۳۸۵ نفر صادر شد.

این پروانه‌های بهره‌برداری با سرمایه‌گذاری ۵۱۲ هزار میلیارد ریال و اشتغال ۶۲ هزار و ۸۲۰ نفر بوده که به ترتیب از لحاظ سرمایه‌گذاری افزایش بیش از ۱۰۵ درصدی و از نظر اشتغال‌زایی افزایش بیش از ۱۴ درصدی داشته است.

به گزارش ایرنا، مهمترین برنامه‌های سال «جهش تولید» بخش صنعت، معدن و تجارت در هفت محور و ۴۰ برنامه، نهایی شده است.

این برنامه‌ها شامل توسعه و تعمیق ساخت داخل در راستای جهش تولید (۱۱ برنامه)، مدیریت واردات و توسعه صادرات غیرنفتی (پنج برنامه)، توسعه معادن و صنایع معدنی با اجرای نقشه راه (پنج برنامه)، توسعه فناوری و محصولات دانش‌بنیان (پنج برنامه)، مدیریت بازار و ساماندهی لجستیک تجاری (پنج برنامه) بهبود فضای کسب‌وکار مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت (پنج برنامه) و تامین منابع مالی و توسعه سرمایه‌گذاری (چهار برنامه) است.

تا پایان مهرماه ثبت شد؛

رشد ۴۵ درصدی صدور جواز تاسیس صنعتی

تهران- ایرنا- وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: صدور جواز تاسیس صنعتی از ابتدای امسال تا پایان مهرماه در هم‌سنجی با پارسال از نظر تعدادی افزایش بیش از ۴۵ درصدی داشته است.

به گزارش روز یکشنبه وزارت صنعت، معدن و تجارت، صدور جواز تاسیس صنعتی در این مدت از لحاظ پیش‌بینی سرمایه‌گذاری افزایش ۴۸ درصدی و از نظر پیش‌بینی اشتغال افزایش بیش از ۳۷ درصدی داشته است.

در زمینه صدور پروانه بهره‌برداری صنعتی نیز تا

حکم مهم ارزی در بانک مرکزی / مدیر اداره صادرات بانک مرکزی تغییر کرد

رئیس کل بانک مرکزی در حکمی مدیر اداره صادرات بانک مرکزی را منصوب کرد.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی در حکمی، حسین چرخ انداز را به عنوان جایگزین صمد کریمی در اداره صادرات بانک مرکزی منصوب کرد. قیمت ارز در ماه‌های اخیر از نوسانات زیادی برخوردار بوده است و بانک مرکزی همواره سعی داشته با سیاست‌های ارزی مانع از تشدید نوسانات قیمتی شود؛ قیمت دلار در هفته‌های اخیر در اوج نوسانات ارزی به ۳۲ هزار تومان هم رسیده بود ولی در روزهای گذشته از ثبات نسبی برخوردار بوده و در کانال ۲۶-۲۷ هزار تومان در نوسان است.

تکلیف کالاهای غیراساسی مانده در گمرک چیست؟

مدیرکل دفتر خدمات بازرگانی وزارت صنعت با تاکید بر اینکه داشتن ثبت سفارش برای تخصیص و تامین ارز ملاک نیست، گفت: واردکنندگان باید ابتدا ثبت سفارش کنند، تخصیص ارز گرفته و تامین ارز شده باشند و بعد کالای خود را به محدوده گمرکی کشور وارد کنند.

گزارش گمرک ایران در ماههای اخیر نشان داد که حدود هشت میلیون تن کالا در گمرک و بنادر موجود است که بیش از ۳.۵ میلیون تن آن را کالای اساسی و ۳.۵ میلیون تن کالای اساسی غیر ضروری (شامل ۸۰ درصد مواد اولیه تولید) تشکیل می‌داد. این در حالی بود که با وجود دستورالعمل‌هایی که تا پیش از این برای رفع موانع ترخیص در دستور کار قرار گرفته بود، همچنان گره‌هایی وجود داشت که از مهمترین آنها مسایل ارزی و عدم تخصیص و تامین ارز بود.

اما به دنبال شدت گرفتن انتقادات و تبعات ناشی از دپوی کالاها، در ستاد هماهنگی اقتصادی دولت

تصمیماتی در رابطه با رفع موانع ترخیص به ویژه مشکلات ارزی اتخاذ شد که بر اساس آن صاحبان کالاهای اساسی و مواد اولیه و ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولید می‌توانند از ۱۷ آبان ماه در اسرع وقت نسبت به ترخیص کالا اقدام کنند. آخرین گزارش از وضعیت ترخیص کالاها نیز از این حکایت داشت که طی ۱۰ روز گذشته ۱.۲ میلیون تن کالا از گمرک‌های کشور ترخیص شده است.

اما در این میان هنوز بخشی از کالاهای دپو شده در گمرک وضعیت مشخصی ندارند. به عبارتی مصوبات اخیر گره از کار دپوی کالاهای اساسی و کالاهای مربوط به تولید باز کرده و مشکل ارزی آنها حل شده است، اما هنوز بخشی از کالاها در گروه‌های دیگر قرار دارند که مشمول این مصوبه نبوده و امکان ترخیص برای آنها فراهم نیست. بازرگانانی که صاحبان این بخش از کالاها هستند نسبت به این موضوع گله داشته و خواستار آن شده‌اند که دستگاه‌های مربوطه به ویژه وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی برای این بخش از کالاها که مدت‌هاست در گمرک و بنادر مانده نیز راهکاری تعیین کنند.

بر این اساس، پیگیریها از وزارت صنعت، معدن و تجارت در رابطه با وضعیت و سرانجام کالاهای دپو شده ای که مشمول مصوبه اخیر ستاد هماهنگی اقتصادی دولت نیستند، با توضیحاتی از سوی مدیرکل دفتر خدمات بازرگانی این وزارتخانه همراه بوده است.

صدیف بیک‌زاده، درباره تکلیف صاحبان کالاهای غیر اساسی، غیرضروری و غیر از مواد اولیه اظهار کرد: بر اساس مصوبه فروردین ماه ۱۳۹۷ هیئت وزیران، فقط داشتن ثبت سفارش برای تخصیص و

تامین ارز ملاک نیست؛ بنابراین افراد باید ابتدا ثبت سفارش کنند، تخصیص ارز گرفته و تامین ارز شده باشند و بعد کالای خود را وارد کنند.

وی افزود: بنابراین اینکه شخصی کالای خارج از اولویت را بدون ثبت سفارش یا حتی در صورت داشتن ثبت سفارش، بدون تخصیص ارز به محدوده گمرکی کشور وارد می‌کند، به این معنی نیست که حتماً باید تخصیص و تامین ارز آنها پیگیری شود. به گفته این مقام مسئول، وارد کننده باید ابتدا مطمئن شود که برای کالای مورد نظر خود که اولویت زیادی ندارد، تخصیص ارز دریافت کرده و بعد کالا را به کشور وارد کند.

این مقام مسئول با بیان اینکه اولویت داشتن یک کالا به این معنی نیست که سایر کالاها نباید وارد شوند، تصریح کرد: اولویت داشتن یک کالا به این معنی است که میزان ارز تخصیص داده شده به آن باید نسبت به کالاهای دیگر معنادار باشد.

پاسخی به حواشی مربوط به ترخیص کالا با ارز اشخاص

یکی از تصمیماتی که برای تسهیل ترخیص کالاها از گمرک‌ها گرفته شد، اجازه ترخیص کالا از گمرک با منشاء ارز اشخاص بود که حواشی زیادی در پی داشت. بیک زاده درباره این حواشی نیز توضیح داد: در حال حاضر اولویت کشور تامین کالا است. از طرف دیگر بر اساس این مصوبه، کالاهای اساسی، ضروری و مواد اولیه می‌تواند از محل ارزش خاص ترخیص شود، چرا که این کالاها به دلیل نیاز داخلی باید تحت هر شرایطی وارد کشور شود. حالا اینکه کالاهای یاد شده با منشائی که مربوط به خود وارد کننده است به کشور وارد شود چه ایرادی دارد و چه تخرافی در آن صورت گرفته است؟ وی افزود: بانک مرکزی برای ایجاد شفافیت اعلام

کرد که در این نوع واردات باید تراکنش ریالی در سامانه ثبت شود.

آخرین وضعیت قانون انتزاع

بیک زاده همچنین درباره جدیدترین وضعیت قانون انتزاع نیز اظهار کرد: قانون انتزاع در سال ۱۳۹۲ وظایف تنظیم بازار محصولات کشاورزی را از وزارت صنعت، معدن و تجارت منفک و به وزارت کشاورزی منتقل کرد، اما در سال ۱۳۹۸ شورای هماهنگی اقتصادی (سران سه قوه) مصوب کردند برای اینکه کارگروه تنظیم بازار بتواند بازار را موثرتر مدیریت کند به مدت دو سال قانون انتزاع معلق شود و این مصوبه در حکم قانون بود.

وی با بیان اینکه بر اساس این قانون تا مرداد ماه سال ۱۴۰۰ تنظیم بازار به عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت است، تصریح کرد: اخیراً وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و وزارت کشاورزی تفاهم کردند که دوباره به قانون انتزاع برگردند و در این زمینه پیش نویسی هم تهیه و برای ریاست جمهوری ارسال کردند و رئیس جمهور هم دستور داد که این مسائل در سطح ستاد اقتصادی دولت مطرح شود.

به گفته این مقام مسئول، در نهایت در ستاد اقتصادی دولت مقرر شد که با توجه به عرضه نهاده‌های دامی از سوی وزارت کشاورزی در سامانه بازارگاه، برای تکمیل زنجیره نهاده‌های دامی و اقلام پروتئینی، اولویت ارزی، تنظیم بازار نهاده‌ها و اقلام پروتئینی به عنوان محصول نهایی شامل گوشت قرمز و گوشت مرغ و تخم مرغ تا سطح عمده فروشی از سوی وزارت جهاد کشاورزی مدیریت شود و مدیریت بازار این دو کالا در سطح خرده فروشی همچنان به عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت باشد.

بخش خصوصی اداره می‌شوند و از این رو در عبور از موقعیت دشوار کنونی، نقش اتاق‌های بازرگانی بسیار موثر خواهد بود.

با توجه به این شرایط، سی و چهارمین کنفرانس کنفدراسیون اتاق‌های بازرگانی و صنعت آسیا - اقیانوسیه به صورت مجازی با حمایت فدراسیون اتاق بازرگانی و صنعت هند (FICCI) برگزار شد و حضاران در این نشست با محور «دستیابی به رشد پایدار در بازار جهانی نابسامان» دیدگاه‌های خود را پیرامون روندهای کنونی، چالش‌ها، محیط بازار جهانی نابسامان، چشم‌انداز ژئوپلیتیک و نقش دولت‌ها و مشاغل در کاهش تأثیر این تحولات و نابسامانی‌های اقتصاد و تجارت جهانی ارائه کردند. از ایران پدram سلطانی، نایب‌رئیس کنفدراسیون اتاق‌های بازرگانی و صنعت آسیا-اقیانوسیه و نماینده اتاق ایران در این کنفدراسیون در اجلاس به شکل مجازی حاضر بود و دیدگاه‌های خود را ارائه داد.

او در این نشست با بیان این‌که شیوع این ویروس منجر به ایجاد خطرات جدی برای اقتصاد جهان خواهد شد، اظهار کرد: اتاق‌های بازرگانی و صنایع تلاش می‌کنند مدل‌های تجاری خود را متناسب با ریسک‌های موجود تطبیق داده و به‌کارگیرند. او تأکید کرد: این مدل‌ها با اقدامات لازم‌الاجرا در جهت مقابله با خطر همه‌گیری کووید-۱۹ همسو هستند.

سلطانی همچنین ادامه داد: در تعریف اصول ریسک و مدیریت ریسک، اتاق‌های بازرگانی و صنعت باید در موضعی قرار داشته باشند که خود را نماینده صنایع کوچک و متوسط (SME) بدانند. از طرفی آن‌ها باید به بنگاه‌های کوچک و متوسط خدمت ارائه کنند.

پدram سلطانی تشریح کرد

اولویت اتاق‌های بازرگانی در دوره کرونا چیست؟

با گذشت حدود ۱۰ ماه از آغاز روند همه‌گیری کرونا در جهان و حدود ۹ ماه از ورود این ویروس به ایران، بخش خصوصی به تصویری جدید در موقعیت خود در برابر این بیماری رسیده است.

به گزارش ایسنا، ماهیت ویروس کرونا باعث شد، بسیاری از دولت‌ها از همان روزهای نخست ورود این ویروس به کشورهاشان، حکم به کاهش رفت و آمدها و مسدود کردن مرزها بدهند و همین امر، به دو بخش مهم اقتصادی آسیبی قابل توجه وارد کرد. نخست تجارت و صادرات و واردات بود که تحت تأثیر این ویروس به شدت کاهش پیدا کرد. هرچند سازمان تجارت جهانی در ابتدا پیش‌بینی کرده بود که در سال ۲۰۲۰ میزان تجارت جهانی حدوداً ۳۰ درصد کاهش خواهد یافت اما آمار نشان می‌دهد که این عدد کمتر شده که احتمالاً تحت تأثیر کاهش محدودیت‌ها بوده است.

در کنار تجارت، عرصه خدمات و به‌طور خاص خدمات مربوط به حوزه گردشگری نیز آسیبی جدی دیده‌اند. با توجه به کاهش جدی مسافرت‌ها در ماه‌های گذشته، از حمل و نقل تا خدمات هتل داری بخش‌هایی بوده‌اند که بیشترین آسیب را دیده‌اند و در سراسر جهان چه بخش مربوط به تجارت و چه مربوط به این نوع خدمات از سوی

ترخیص ۳,۸ میلیون تن کالای اساسی و مواد اولیه تولید

رئیس کل گمرک از ترخیص ۳,۸ میلیون تن کالای اساسی و مواد اولیه تولید با مصوبه دولت خبر داد. به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس مهدی میراشرافی رئیس کل گمرک در شبکه خبر با اشاره به روند ترخیص کالا از گمرکات اظهار داشت: در حال حاضر باید میان رسوب و موجودی کالا در بنادر و گمرکات تفکیک قائل شویم.

معاون وزیر اقتصاد در خصوص کالاهای اساسی گفت: سه میلیون تا ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تن موجودی کالا است و اگر بیش از ۴ میلیون تن باشد به عنوان رسوب تلقی می‌شود.

رئیس کل گمرک ایران در مورد کالاهایی اساسی و مواد اولیه تولید که تاکنون منتظره کدرهگیری بانک بودند، عنوان کرد: با مصوبه ستاد اقتصادی دولت کالاهایی که تا ۱۰ آبان ۹۹ قبض انبار گمرک گرفته باشند می‌توانند بدون کد رهگیری ترخیص شوند که در مقطع قبلی ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تن بود و در حال حاضر ۳ میلیون و ۸۰۰ هزار تن ترخیص شد.

تفویض اختیار به زنان برای توسعه پایدار

ریحانه نیک‌نام

پژوهشگر حوزه کسب و کار

چالش اصلی پیش روی کشورهای در حال توسعه مساله مشارکت زنان و نقش‌آفرینی آنها در مسیر توسعه است و کشورهایی زمینه مشارکت این بخش جامعه را فراهم آورده‌اند ولی با این حال هنوز ایران و جوامع خاورمیانه به توانایی و ظرفیت زنان به دیده تردید می‌نگرند. نوع نگرش به زنان نشان می‌دهد جامعه مردسالار تفاوت جنسیتی را درک کرده است و این تفاوت‌ها را نوعی امتیاز منفی می‌دانند اما واقعیت بیان‌کننده این موضوع است که تفاوت روحی و جسمی زنان مکمل مهارت مردان برای توسعه است. چرا که می‌دانیم برای حرکت در مسیر توسعه نیاز به همه ظرفیت‌های مادی و معنوی است و می‌توان نادیده گرفتن زنان در توسعه را به معنای نادیده گرفتن نیمی از منابع دانست و چه بسا شاخصی برای توسعه‌یافتگی می‌تواند حضور زنان باشد.

امروزه زنان خوشفکر و توانمند بسیاری در سراسر ایران در حال جهاد اقتصادی و شغل‌آفرینی هستند. با تمام دشواری‌هایی که در مسیر کسب و کار قرار دارند، زنان زیادی توانسته‌اند به موفقیت‌های حرفه‌ای و شغلی دست پیدا کنند. حضور زنان چه در بخش‌های صادرات، تولید و خدمات و چه در مقام‌های سیاسی و مدیریتی که زمینه حضور زنان دیگر در اجتماع و اقتصاد را فراهم آورده‌اند، همگی نوید آینده‌ای روشن و امیدبخش را به جامعه ایران می‌دهند. آنها در عمل ثابت کرده‌اند که زنان نیز می‌توانند پایه‌ی مردان توانمند گام بردارند و برای جامعه کارآفرینی کنند؛ اما با همه تلاش‌هایی که زنان مستقل برای اثبات جایگاه خود در جامعه ایران داشته‌اند، مسیر همچنان دارای پیچ و خم‌های خشنی است. زنان برای راه‌اندازی کسب و کار خود علاوه بر تقابل با دیوار بلند مردسالاری در بازار کسب و کار، باید با هزارتوی بوروکراسی اداری نیز دست و پنجه نرم کنند. مسیر دشوار کارآفرینی برای زنان ایرانی در حالی

ادامه دارد که تحقیقات دانشگاه «آستون» بریتانیا در پژوهشی در زمینه راه‌اندازی کسب و کارهای نوپا نشان می‌دهد از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۶ در ۶۰ کشور جهان تعداد زنانی که کسب و کار مستقل خود را راه‌اندازی کرده‌اند، ۴۵ درصد افزایش یافته است. برای جبران عقب‌ماندگی‌ها در حوزه کارآفرینی زنان علاوه بر تسهیل خدمات مالی برای آنها، اتاق‌های بازرگانی باید آموزش‌های خود را از نظر کمی و کیفی ارتقا دهند. اتاق‌های بازرگانی با توجه به ظرفیت‌هایی که دارند می‌توانند زمینه مشارکت بیشتر زنان را در اقتصاد فراهم کنند.

حرکت به سمت کاهش شکاف جنسیتی

اغلب کشورهای جامانده از قطار توسعه، هیچ‌گاه نقش زنان را در رشد اقتصادی جدی نگرفته‌اند. این مساله در بلندمدت تبدیل به نابرابری بین زنان و مردان شده یا به بیان بهتر، شکاف جنسیتی را افزایش داده است. شاخص شکاف جنسیتی بیانگر چهار مولفه مدیریت سیاسی، اقتصاد، آموزش و بهداشت است. اگرچه زنان ایرانی در حوزه‌های سیاسی نسبت به گذشته از سهم بیشتری برخوردار هستند، هنوز آن‌طور که باید نتوانسته‌اند در سپهر سیاسی ایران اثرگذاری مطلوبی به نفع همجنس‌های خود داشته باشند. بر اساس آمارهای سال ۲۰۱۷ مجمع جهانی اقتصاد، ایران در میان ۱۴۴ کشور، رتبه ۱۴۰ را در شاخص شکاف جنسیتی کسب کرده است. این رتبه ناخوشایند در حالی است که تجربه نشان داده زنان ایرانی در هر موقعیتی که مسوولیت قبول کرده‌اند، از آن سربلند و موفق بیرون آمده‌اند. برای بررسی تاثیر منفی شکاف جنسیتی از بُعد اقتصادی، نگاهی می‌اندازیم به میزان تولید ناخالص داخلی ایران و ترکیه و سپس از این منظر، دو کشور را مقایسه می‌کنیم.

رتبه یکصد و چهلم شکاف جنسیتی ایران، بیشتر از اینکه نمایانگر مسائل مربوط به زنان باشد، بی‌اعتمادی سیاستمداران و جامعه را نسبت به زنان نشان می‌دهد. این بی‌اعتمادی هزینه‌های هنگفتی در پی داشته و بی‌گمان ادامه این روند، هزینه‌های مادی و معنوی جامعه را به مراتب افزایش خواهد داد. یکی از اثرات منفی شکاف جنسیتی در ایران، در تولید ناخالص داخلی این کشور دیده می‌شود. به کار نرفتن ظرفیت‌ها و توانمندی‌های زنان در ایران یکی از دلایل عمده کوچکی اقتصاد ایران به حساب می‌آید؛ به گونه‌ای که سرانه تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۱۵ میلادی با جمعیت ۷۹ میلیون و ۳۶۰ هزار نفر، ۴ هزار و ۹۷۵ دلار و سرانه تولید ناخالص داخلی ترکیه در همین سال با جمعیت ۷۹ میلیون و ۵۱۰ هزار نفر، ۱۰ هزار و ۷۸۷ دلار است. یکی از علت‌های این اختلاف بیش از ۶۰ درصدی سرانه تولید ناخالص داخلی ایران و ترکیه، شکاف پایین جنسیتی در کشور همسایه است. بر اساس آمارهای بانک جهانی میزان تولید ناخالص داخلی (اسمی) ایران در سال ۲۰۱۵ میلادی بالغ بر ۳۹۳ میلیارد دلار بوده و ترکیه در همین سال با تولید ناخالص داخلی بیش از ۸۵۹ میلیارد دلاری، چند سر و گردن بالاتر از ایران است. تردیدی نیست فقری که امروز در ایران گریبان عده زیادی را گرفته است، ریشه در تولید ناخالص داخلی اندک و بازتوزیع ناعادلانه ثروت دارد. قربانی نخست این مشکل بزرگ، زنان هستند؛ زنانی که با وجود همه تنگناها، بسیاری از فرصت‌های آموزشی، اجتماعی و اقتصادی را به دلیل شرایط نامناسب مالی از دست می‌دهند. حل این مشکل پیچیده در ابتدا مستلزم دست یافتن به یک ساختار مناسب برای افزایش مشارکت اقتصادی زنان است. این ساختار متن کامل

ISNA PHOTO

Pouria Pakizeh